BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

3008056
Periodice

ALMAE MATRI NAPOCENSI SACRVM

VIEAȚA UNIVERSITARĂ

ANUL II, Nr. 2–3–4
Duminecă, 21 Februarie 1943

ORGAN AL UNIVERSITĂȚII „REGELE FERDINAND I" DIN CLUJ—SIBIU
CONDUS DE:
Prof. Dr. I. HAȚIEGANU
RECTORUL UNIVERSITĂȚII

Deșteaptă-te Române din somnul cel de moarte
În care te-adâncirâ barbarii de tirani...
ANDREI MUREȘANU
(a cărui statue, reașezată temporar în fața Universității, ne va întări veghea și lupta pentru drepturile noastre sfinte).

APARE LUNAR
UN EXEMPLAR: 10 Lei
ABONAMENT: 100 Lei
REDACȚIA: OFICIUL UNIVERSITAR
SIBIU – STR. CARMEN SYLVA, 3 B
REDACTOR: Conf. D. TODORANU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII

Universitatea și misiunea ei națională

De **Prof. Dr. IULIU HATIEGANU**
Rectorul Universității

Universtitățile nu sunt instituții izolate de națiune. Viața lor este legată de viața neamului în mijlocul căreia trăiesc. Ele nu sunt numai păstrătoarele patrimoniului spiritual al omenirei și al neamului — ci sunt instituții dătătoare de idei, de viață, de curente reînvietoare, de semne de deșteptare. Ele sunt *fortărețe invincibile și victorioase ale spiritualității — focare de lumină îndrumătoare și de căldură vitalizantă.* Ele sunt linii de apărare ale neamului — *linii spirituale* — pe cari nimeni — dușman — nu le poate sfărâma. *Cade linia Maginot — linia spirituală a unui popor nu cade — decât atunci, când poporul o părăsește.*

Misiunea Universităților în viața unei națiuni este proeminentă — fără Universități viața colectivă întră în decadență.

Universitatea Daciei Superioare născută în clipele glorioase ale marei uniri — dela început a fost cu fața spre națiune, exercitând pe deplin funcțiunile sale esențiale. Timp de două decenii în capitala românismului ardelean — în Cluj — a *propovăduit evanghelia științei și credinței.*

Rătăcirile generațiilor au eclipsat în parte și muncă universitară, apoi au urmat cataclismele — năvălirea bolșevismului — deciziile Vienei — cutremurul — revoluția. In aceste vremuri întunecate ale neamului — Universitatea Regelui Ferdinand I ia drumul pribegiei — luând însă în traistă *încrederea în destinul neamului ei, credința în Dumnezeu* și *comoara științei* adunate în munca sfântă petrecută pe malul Someșului românesc.

In *Sibiul Mitropolitului Șaguna — lângă mormintele lui Barițiu, Rațiu și aproape de cel a lui Lazăr* — Universitatea Clujului se renaște cu puteri înmulțite.

In timp ce sub *comanda Generalului Antonescu* se face ca prin minune o nouă armată — tot *prin voința lui* se face *armata spirituală* a Transilvaniei.

Marele miracol — neobservat în istoria universităților — se petrece la Sibiu, — Universitatea fugărită în Septemvrie 1940 — în Noemvrie 1940 deschide porțile sale tineretului setos de cultură. Sub *puterile prezentului — puterile eroismului armatei* — sub *făgăduințele viitorului — promisiunea divină a dreptății* — sub *legile marilor adevăruri* — că hotarele se definesc prin sânge și suflet — cu aceste forțe dinamizate începe activitatea sa în noua sa reședință.

Universitatea la Sibiu pune în acțiune *toate marile sale funcțiuni.*

Prima sa funcțiune — *cercetare și creație științifică* — nici odată nu a fost mai superioară. Convinsă că știința și cultura este adevărata bogăție a unui neam, activitatea se intensifică, primind o direcție cerută de vremuri, spre *cercetarea adevărurilor neamului*, spre *privirea laturei practice a problemelor studiate.* Universitatea noastră, cultivă o *știință cu etică națională, creștină și socială.*

Această funcție primordială, se leagă armonic de a *doua funcțiiune — extensiunea universitară* — îndreptată spre popor cu scopul de *răspândire a cunoștințelor*, dar mai ales de *trezire a puterilor culturale* ale colectivității naționale.

A treia mare funcțiune — instrucția — este asigurată printr'o conștiinciozitate exemplară. Ea primește o *unitate printr'o năzuință convergentă de-a da o cultură armonică științifică, o privire clară de ansamblu, o stăpânire a cunoștințelor, dar mai ales infiltrarea unei răspunderi și convingeri* de-a da o pregătire teoretică și practic *pentru a servi neamul.* Astfel, instrucția tinzând la formarea unei gândiri serioase și a unei capacități de apreciere a culturii, a devenit — ceea se trebue să fie — luminoasă și suficientă pentru a putea *pregăti profesioniști și oameni de știință de înaltă spiritualitate.*

A patra funcțiune — viața universitară — evoluiază într'o robustă colaborare și armonică conviețuire. Asigurată viața prin cămine, cantine, casă studențească, burse, ajutoare, asistență medicală, socială, premii, permite studenților să se ocupe serios și intens cu studierea, iar trăind în liniște să se formeze pentru a *deveni servitori fideli și pricepuți ai neamului.*

A cincia funcțiune centrală, fundamentală, este educația — adică *formarea integrală — morală, religioasă, fizică sănătoasă, intelectuală, omenească a tineretului.*

Educația azi, este principala preocupare în Universitate. Educația nu reușește decât într'o țară, unde se crede cu fanatism că mai ales prin educație se croiește viitorul unui neam. Cu educația cade și se ridică o națiune.

Universitatea lui Ferdinand I, crește tineretul universitar încadrându-l cu răspundere în națiune, subordonând marilor comandamente ale neamului, făcându-l capabil de serviciu și de sacrificiu pentru țară. Tinde spre formarea de *personalități — caractere* în serviciul colectivității naționale.

Universitățile până acum, au trăit în cea mai mare rătăcire — considerând pe student ca un simplu și oasiv auditor — căruia i se transmit cunoștințele în mod schematic și mecanic.

Educația nu reușește însă fără *o unitate spirituală*, definită printr'un *unic ideal, unică concepție de viață* și *unică atitudine.* Este o condiție „sine qua non" a reușitei în educație de această unitate — care leagă pe toți unul de altul și îi îndreaptă pe același drum, spre aceeași țintă.

Educația, partea determinată a culturii generale, necesită însă mari și continue eforturi.

A educa, înseamnă a forma — a dăltui — din substanțele omenești — din „materiile prime" — opera artistică — divină — pe *omul sănătos, bun, credincios, spiritual.* Nu este deci o operă de creație — aceasta este rezervată în materie umană numai lui Dumnezeu — ci este *operă formativă* — însemnează a forma, a dinamiza, a valorifica ceva existent — forțele trupești și sufletești — și a le ridica la maximul posibil al randamentului într'un scop bine definit și în interesul colectivității.

A educa nu înseamnă a forma savanți cu alură „bon jour popor", oameni cari se cred peste Stat, peste Biserică — peste popor — și cari numai la zile mari admit existența neamului și a lui Dumnezeu — nu — ci însemnează a *forma români cu picioarele adânc în pământul românesc — cu inima și creerii în serviciul poporului român — iar cu sufletul întreg și umil în biserica lui Cristos — oameni, caractere, bine pregătiți cu conștiință și cu răspundere în serviciul lui Dumnezeu și al Neamului.*

Serviciu cu iubirea lui Dumnezeu și serviciu cu iubirea Neamului. Aceste două servicii le-a asămănat un mare preot — cu două cercuri — un cerc mare — *cercul credinței în Dumnezeu* — și cercul mai mic — *cercul iubirei de neam* — cel mare cuprinde pe cel mic într'o lumină dătătoare de viață veșnică. Cu aceste două cercuri — după obiceiul munților noștri să înaintăm pe pământul neamului sub cerul lui Dumnezeu.

Iată ce vrea să formeze Universitatea Ardealului — *români conștienți* și *creștini buni — sănătoși la trup, luminați la minte și sfinți la suflet.*

Studentul în universitate să câștige obiceiul de-a înfrunta dificultățile — de a iubi munca — și de-a ști că fără efort — fără sacrificiu nu există recoltă.

Numai astfel se poate forma în universitate acea *aristocrație a gândirei și credinței, capabilă să dirijeze destinul patriei, cu onoare, cu demnitate și cu răspundere.*

Națiunea are nevoie de conducători activi — creatori — credincioși pentru a putea înainta pe drumul destinului său.

Iată de ce Universitatea noastră — în toate manifestările sale — se leagă de viața poporului de pământul patriei, tocmai pentru a creia o orientare unică spirituală, etică, re-

(Continuare în pag. 2)

Tineretul nostru Universitar

Cine zice „tineret" acela zice „ziua de mâine". Dacă asemănăm viața omenească cu apa mării, atunci bătrânii sunt valurile ce se cufundă pentru a servi de temelie undelor tinerești ce se ridică deasupra. Nașterea și moartea sunt fenomene firești, ce se alternează pentru a păstra pururea frăgezimea vieții. Este deci firesc ca tinerii să urmeze la conducere bătrânilor.

Bătrânii au și ei dreptul să privească adânc în ochii celor tineri și să se întrebe: Ce clococtește în pieptul acestora? Care este steaua conducătoare a idealurilor tinerești? Avem cu toții o admirație pentru tineret, — în care vedem continuată viața noastră, dar și carecare teamă, izvorîtă din iubire părintească. Iubim pe omul tânăr, fiindcă în el căutăm, ca într'o oglindă, să regăsim tinerețea noastră curată, dar îl privim și cu îngrijorare, de câte ori ne frământă gândul, plin de răspundere, la viitorul, unitatea și continuitatea neamului. Ne întrebăm atunci: Oare, tinerii stegari, vor duce ei mai departe steagul nostru pe calea cea dreaptă a gloriei? Iar îngrijorarea naște atunci când ni se pare că „Mâine" nu se conturează luminos din „Azi", ci că o prăpastie se sapă între ele.

Intr'un psalm se spune că „Ziua zilei spune cuvânt". Fiecare zi transmite, peste întunerecul nopții, torța de lumină zilei următoare. Aceasta e legea firească a trecerii, ca moștenirea să fie luată de mâini tinerești și dusă mai departe, spre culmi.

Spre fericire, problema tineretului universitar, pentru noi Românii nu se mai pune cu îngrijorare. Universitatea și-a găsit făgașul cel adevărat, integrându-se în viața neamului. Intâi și-a zidit altarul pe temelia ideiei naționale, iar mai recent și-a făurit cupola crezului creștin din încercări și suferințele vremii. Neamul se regăsește azi în tineretul universitar.

In acțiunea Prietenilor Universității vedem plămânul ce vrea să respire crezul și aspirațiile neamului, pentru ca prelucrându-le în laboratorul intelectualității, să le redea înnobilate mulțimei. Integrarea Universității în suflul de viață al neamului, precum și inspirația profesorilor din crezul creștin, — sinteza supremului ideal, — sunt o garanție pentru biruința apropiată a neamului în drumul spre dreptate.

Cu deplină încredere în viitor, binecuvântăm steagul tineretului român universitar.

† *ANDREI MAGIERU*
Episcopul Aradului

I. P. S. Sa Andrei, Episcopul Aradului, Președinte de onoare al filialei Arad a Asociației „Prietenii Universității" Cluj—Ribiu.

Universitatea și misiunea ei națională

(Urmare din pag. 1)

ligioasă, socială — orientare unică — condiție care favorizează reușita operei de educație.

Universitățile în ultimele decenii au început să scoată studenții înafara vieții naționale — să pună la o parte preocuparea cu esențialul — omul — cu sufletul — să accentueze numai partea practică — de câștig — a profesiunei și astfel au intrat în acel declin — în acel haos pierzând busola de orientare pe valurile agitate ale lumii sbuciumate.

Universitatea noastră — în mijlocul cataclismelor naționale — în posesia busolei tradiționaliste — a încordat brațele sale la cârma corabiei sale, ridicând ochii spre cer și apoi spre țărmuri — și astfel a reușit să realizeze acel *consens spiritual* — fără de care nu este posibilă o educație sănătoasă.

Universitatea noastră grație efortului tuturor profesorilor — și o spun cu mândrie — a tuturor profesorilor și grație aceluiași nobil și tineresc efort al studenților — a reușit să pună bazele unei educații, care privește toate puterile formative, o legare armonică și organică a formării spirituale, morale, religioase, fizice, naționale, sociale și astfel inițierea unei educații universitare de înaltă tensiune spirituală.

Universitatea noastră nu a separat educația spirituală și fizică de cea religioasă. In linia tradiției Transilvaniei — nu înțelege o altă educație — decât cea inaugurată de marii înaintași — *educația națională și creștină.* Ea nu a căutat în cărți și în tratate pedagogice — sisteme de educație — iscodite de oameni — ci s'a inspirat de *marea pedagogie a neamului* — dată lui, drept evanghelie de Dumnezeu și de șirul nesfârșit al înaintașilor.

Iată *idealul nostru educativ! Omul, cu toate forțele sale biologice, spirituale, morale, fizice și cu forțele sufletului în serviciul lui Dumnezeu și a Neamului! Omul — fiu al lui Dumnezeu și fiu al Neamului.* Respectând originalul, individualul tinde spre dinamizarea și valorificarea tuturor energiilor în serviciul Neamului și a Bisericei.

Am legat pedagogia noastră, de tradiție, de pământ de cer, am cules-o din popor — din satul nostru — l-am readus pe fiul rătăcit în casa părintească și la altarul Domnului — ca prin aceste puteri reînoindu-și forțele să le valorifice la maximul posibil în interesul binelui său și a neamului.

Am trecut pe lângă multele sisteme de educație — variate și variabile — la unul și neschimbat — la cel al neamului — cu care el a înaintat încet însă sigur spre culmile luminii inextingibile și a puterii invincibile.

Astfel concepând cele 5 funcțiuni universitare — legate armonic și organic — din conpenetrarea lor viguroasă s'a născut a șasea funcțiune universitară — educația națiunii.

A șasea funcțiune universitară este *educația națiunii.* Opera formativă și selectivă a *elitei neamului* interesează întreaga viață națională — ea are consecințe cu repercuție determinată asupra vieții neamului. Din această constatare rezultă marea răspundere a Universității în opera sa educativă.

Pregătirea elitelor obligă și ridicarea poporului. Orice educație care privește organismul național, nu poate reuși dacă nu pleacă dela celulă, dela familie, dela sat.

Neamul nostru, se va renaște printr'o educație ce va considera în primul loc familia și satul.

Educația națiunei, este o operă complexă. Universitatea nu o poate duce singură. Conștientă de aparatul necesar acestei opere — ea se înregimentează în armata conducătoare a muncii educatoare.

Educația națiunii este o misiune imensă ce cade în sarcina școalei, bisericei și a elitelor conducătoare.

Pentru izbânda operei educative este necesară crearea unui consens, sunt necesare *puncte fixe,* sunt indispensabile anumite *constante.*

Universitatea prin opera sa științifică, culturală, educativă, s'a încadrat în națiune, și a început să îndeplinească multiplele misiuni, cari vor determina acea unitate spirituală, unitate de credință și de acțiune fără de care o educație reală nu este posibilă.

Misiunea apostolică a Universității este însămânțarea marilor idei conducătoare.

Un ideal — o Românie mare, puternică și eternă — care să lege cele trei generații trăitoare și să le facă purtătoare neînfricate și pline de încredere a *sfintei icoane a pământului românesc.* Hotarele se pot schimba și uneori se schimbă cu creionul — aceste hotare însă sunt inmutabile dacă purtăm în inimile noastre icoana patriei.

Idealul trebue însă nutrit — ca să trăiască vibrant și viguros.

O concepție de viață, ne face capabili să punem toate puterile noastre in serviciul idealului. Trăirea în vigoarea trupului și a sufletului, în disciplină și în conștiință națională. Să trăim cu toții în serviciul neamului și în ascultarea lui Dumnezeu. Iată marea putere, ce dă eternitate idealului. Nu-i suficientă însă, declamarea, perorarea, mărturisirea. — Idealul se ofilește fără fapte.

O atitudine — o conduită — să fie în toate manifestările noastre. Ținuta eroică și sfântă ne dă puteri creatoare de fapte, ne face capabili de *sacrificii.* Fapte și sacrificii — *fapte zidditoare și binefăcătoare — sacrificii dătătoare de viață nouă și curată* — ne consfințesc în purtători de ideal.

Un ideal, o concepție de viață, o atitudine — să fie mereu lege a neamului — pe care să o transformăm în sânge, în carne și să o transmitem nealterată — ba chiar purificată din generație în generație.

Să îndeplinim această *misiune apostolică,* prcpovăduind la tot neamul evanghelia sfântă a acestei credințe.

Misiunea sacerdotală a Universității, este de-a da o luptă hotărîtă contra păcatelor neamului, nu cu mustrare ci cu dorința hotărîtă de-a le elimina din viața neamului. Ea sbiciuește mai ales acele păcate care duc la slăbirea trupească și sufletească a neamului. Ea luptă pentru menținerea sfintei vieți familiare — și contra unor vicii colective. Vrea să extirpe din sufletul neamului scepticismul, indiferentismul, egoismul, critica sterilă — atât de paralizante și întunecoase. Aceste păcate, sunt, adeseori în calea tuturor nobilelor și solidarelor eforturi. Indiferenții, scepticii, egoiștii, criticiștii, să se retragă mai ales în vremea de răscruce și să nu molipsească organismul sănătos capabil de reacție mântuitoare a neamului. Universitățile sunt datoare să ia lupta pe acest teren, deși dificil, totuși abordabil.

Misiunea divină a Universității, este de-a forma — oameni — români credincioși neamului și bisericei. Formarea *noului român — eroic și sfânt,* — ridică Universitatea la înalta misiune — apropiată de Dumnezeu — care s'a coborît pe pământ pentru om și noua lui formare. Prin îndeplinirea misiunei apostolice — sacerdotale și divine Universitatea se învrednicește să îmbrace haina sfântă a misiunii sale naționale.

Misiunea națională a Universității, afară de progresul științific, afară de progresul științei, — afară de formarea — prin instrucție și educație, — de profesioniști, cari au știință cu conștiință — voință cu putință — credință în ființă — de români în serviciul neamului și al lui Dumnezeu, este de-a forma prin selecționare *elita diriguitoare a neamului.*

Elitele sunt indispensabile unei națiuni. Precum un trup fără suflet mort este — astfel și o națiune fără elită este condamnată să moară. O societate fără elită, este un trup fără suflet.

Elitele sunt aleșii neamului. Legați de neam prin credință, pământ și grai — trăind în mijlocul și în fruntea neamului prin viață exemplară plină de fapte, ei sunt luminători, conducători, ziditori și astfel marii educatori ai neamului.

Idealiști, optimiști — critici pozitivi — creatori — ei cred în puterile neamului. Pe acele puteri le întăresc, le sporesc și astfel sunt deschizători de drumuri noui, stimulatori și arătători de căi de reînoire, de reînviere.

Bogăția unei țări o formează nu aurul — ci sufletele bune — inimile jertfelnice — care înțeleg glasul patriei — mame.

O națiune are oameni de știință, de cultură, însă trebue să aibă mai ales oameni — elite.

Necesitatea vitală a elitelor este confirmată de istoria tuturor popoarelor. Oricum ar fi un popor însuflețit de acelaș ideal — el nu poate urca spre culmile idealului — fără echipe de elită.

Progresul unui popor este în funcție de moralitatea celor ce o compun — dar mai ales de puterile spirituale și morale ale elitelor.

Aceste elite la început se prezintă în mici grupe — mai târziu grupele devin mari și variate. Dintr'o colaborare armonică spre aceleași scopuri a acestor elite — se renaște și poporul însutindu-i-se forțele

Elitele ori cât ar fi de variate, prin diferitele funcțiuni, ele au notă comună — și tocmai aceasta le pune în fruntea colectivității — moralitatea lor, simțul lor de dreptate și mai ales capacitatea lor de sacrificiu, le ridică la înălțimea de conducător de neam. Ei sunt aleșii neamului — *„oameni divini"* ai lui *Platon* — cari prin viața lor exemplară ridică și societatea și astfel fac posibilă o viguroasă educație. Prin faptele lor jertfelnice, intervin în viața națiunii, punând pe primul plan, interesele generale ale națiunii.

Titlul de intelectual — instruit — nu este suficient pentru a putea fi considerat ca membru al elitei — nici o cultură vastă nu este încă criteriu — ci mai ales prin calitățile morale, sociale se recrutează elitele — capabile să acționeze cu efect în viața colectivităților. Numai prin aceste calități se poate ridica intelectualul — caracter la înălțime — de pe care vede clar interesele generale ale societății.

Elitele, fac posibilă opera de educație a unei națiuni. Prin combaterea necinstei, desordinei — cari paralizează viața — prin reprezentarea onoarei, cinstei, prin demonstrația muncii — asigură bunul mers al vieții colective. Răspândind în jurul lor lumina moralei, focul entuziasmului și optimismului, predicând regulele vieții înalte prin exemplu sunt adevărați pedagogi ai societății. Elitele sunt purtătorii de lumină, de vigoare, prin ele neamul înaintează victorios spre cucerirea lumei spirituale.

Elitele nu se nasc — ci se formează. Se formează numai în contact cu idealul colectiv, punând toate forțele în serviciul colectivității. Ele nu se nasc prin generație spontană, ci printr'o elaborare lentă și cu multe sacrificii.

Din aceste gânduri s'a născut idea organizării: *Asociația Prietenii Universității.*

Nu-i suficient să avem elite. Aceste elite, vor fi utile neamului numai încadrate în *echipe luptătoare.*

Avem oameni de știință, oameni distinși — nu avem echipe. Elitele devin utile națiunii tocmai prin gruparea lor în cadre și prin lupta lor în aceste cadre, în serviciul colectivității. Elitele sunt batalioane mici, cu suflete mari; Cei 12 apostoli, cari au cucerit pământul; Cei 300 dela Termopile — fidelii legilor patriei.

Asociația prietenii Universității — compusă în cea mai mare parte din foștii studenți ai Universității, urmărește o legătură strânsă cu Universitatea — iar Universitatea, prin ei, o legătură strânsă cu națiunea.

Prin aceste legături organice se permite o circulație fiziologică a marilor idei — ce fărâmântă Universitatea — o circulație fiziologică a marilor frământări ce agită națiunea.

Afară de această operă de educație națională, se urmărește o trăire mai departe în Universitate a celor ce pleacă și astfel crearea unei solidarități academice — chemată să alimenteze și solidaritatea națională. Din aceste trăiri în Universitate și în națiune, Universitatea va primi puteri noui în drumul său spre culmile spiritualității, iar prin ajutorul spiritual și material dat de prietenii Universității, viața universitară va fi mai vibrantă, mai robustă.

Zilele academice — de întâlnire între prezenții și foștii studenți — vor fi zile de sărbătoare a spiritualității românești, cari vor da întregii națiuni încredere în forțele sale.

Considerăm Asociația Prietenii Universității — ca un organ vital al Universității — organ — care va da un *„tonus"* mai viguros tuturor funcțiunilor universitare și prin aceasta va contribui la renașterea neamului.

Eu cred în renașterea neamului românesc.

Să credem cu toții.

Istoria unui neam devine mare din clipa aceea, când fiii lui încep să creadă.

Libertatea întregului neam — pentru care luptă universitățile, este realizată din momentul ce credem în venirea ei. Numai crezând vom fi capabili să și luptăm pentru ea.

Elitele sunt purtătoarele idealului național.

Ori ce idee — ori ce ideal — a eșit biruitor totdeauna prin armele spirituale.

Cu armele materiale poți câștiga un război, pacea însă, nu se poate câștiga, decat cu armele spirituale.

Universitatea, este uzina acestor arme spirituale.

Ea vrea să înarmeze cu această armă, întreaga națiune.

Armata noastră — este tineretul universitar — prietenii Universității — cu această armă vrem să ducem la biruință idealul național.

Misiunea generațiilor de azi este să prepare viitorul. Românii — 18 milioane — suntem una — pe un unic teritor.

Vom fi în stare să aducem — libertatea — oxigenul existenței naționale — pe acest teritor?

Aceasta depinde de noi și numai de noi.

Prof. Dr. Iuliu Hatieganu

Rolul Universității în trecut, prezent și viitor

Universitatea în trecut n'a avut legătură cu poporul, fiindcă avea structură feudală și de știință beneficiau numai anumite clase sociale. Revoluția franceză a nivelat diferitele clase sociale, și astfel a putut beneficia orice tânăr de știință. Universitatea a înțeles rolul ei în raport cu societatea, pregătind tineretul pentru carierele practice.

In prezent Universitatea își continuă menirea ei de a crea și promova știința, de a pregăti tineretul pentru viața socială și de a lumina poporul prin știință.

In viitor opera Universității va fi să dea directive culturii naționale și să se idendifice cu interesele vitale ale națiunii.

In ceea ce privește *Universitatea din Cluj,* în trecut și prezent, a pregătit tinerele generații într'un spirit științific, utilitar, pentru formarea carierelor — dar ea s'a pus și în serviciul poporului prin organizația exemplară „Șoimii Carpaților", expresia fidelă a sănătății fizice și a integrității sufletului românesc, condusă cu atâta vigoare de Tribunul ei, Profesor Dr. I. Hațieganu, și prin minunata asociație „Extensiunea Universitară".

In viitor menirea ei va fi o apropiere sufletească mai accentuată între profesori și studenți, așa după cum în ultimul timp a și făcut-o și a premers cu exemplu Universitatea din Cluj-Sibiu, în frunte cu Rectorul ei, D-l Prof. universitar Dr. Iuliu Hațieganu, care a realizat o operă admirabilă națională pentru tineretul universitar.

Această tradiție frumoasă va deveni cu timpul o realitate și un exemplu viu pentru toate universitățile noastre din țară.

Arad, la 26 Ianuarie 1943.

Dr. Pavel Siiartău
Președintele filialei Arad
a Asociației „Prietenii
Universității"

UNIVERSITATEA DIN CLUJ-SIBIU ȘI STUDENȚII EI

de **Prof. on. Valeriu Moldovan**
Preș. de on. al asoc. „Prietenii Univ.", fil. Turda

I.

Scriitorul acestor rânduri și-a făcut studiile la Universitatea din Cluj, cu mult înainte de Unirea din 1918.

Față de această fortăreață streină, înfiptă în corpul neamului nostru din Ardeal, noi studenții români nu aveam decât o singură atitudine, invariabil aceeași: indiferență *și* rezistență pasivă.

Afară de studiile de specialitate, toate eforturile sociale și culturale ale acestei Universități maghiare se loveau de sentimentul nostru de silă și repulsiune.

Studenții români se închinau altui D-zeu, profesau alt ideal *diametral opus celui, care se propagă din Universitate.*

Studențimea se încadrase, dela începutul ființării Universității maghiare, în frontul de rezistență națională a poporului român din Ardeal.

In ziua de 30 August al anului 1943 se împlinesc 50 de ani, de când s'a desbătut în fața Curții cu juri din „Kolozsvar"-ul de atunci unul din cele mai monstruoase procese politice: procesul „Replicei".

Deși întreaga studențimea română luase răspunderea pentru redactarea și răspândirea „Replicei", procurorii au înețles să lovească numai în șeful tineretului, în rigosorantul în medicină Aurel G. Popovici din Graz, condamnându-l la 4 ani temniță grea.

M'am înscris la Universitate numai în toamna anului 1894. Cu câteva luni în urmă, în luna Mai al aceluiași an, se consumase ultimul act al măreței epopei naționale, denumită în istoria poporului român din Ardeal: „Epoca Memorandului și a Replicei".

Toate generațiile de studenți, cari s'au perindat până în ziua mântuirii din 1 Dec. 1918, au profitat de atmosfera de mândrie și demnitate națională, care se revărsa asupra noastră prin faptul că ne înșiram printre autorii sau urmașii autorilor „Replicei".

Capitalul acesta moral ne-a dat putere, el ne-a fixat comandamentele unei discipline naționale, îndreptate spre un singur obiectiv:

Emanciparea integrală a poporului român din Ardeal de sub jugul străin.

Pedo 10959
B.C.U. SCL 1985

II.

După întregirea țării, Universitatea maghiară din Cluj a cedat locul celei dintâi „Universități românești a Daciei Superioare".

Problema centrală și predominantă ai anilor de după unire a fost acea a consolidării noului Stat român prin unificarea așezămintelor și legilor lui de temelie.

De sub înrâurirea acestui curent nu s'a putut sustrage nici tânăra Universitate clujană.

Nu-i mirare dacă ea încetul pe încetul și-a pierdut caracterul și savoarea de instituțiune ardelenească devenind pur și simplu una *din cele* patru *universități ale țării.*

Opera de uniformizare și-a ajuns apogeul sub ministeriatul lui Armand Călinescu, care a vârât întregul învățământ superior sub unul și același calapod.

S'au redus și standardizat catedrele desființându-se, fără milă, toate disciplinele, cari aveau o tradiție *și chiar o* importanță *locală.*

Așa de pildă:

Exista la facultatea de drept din Cluj o catedră de „Drept bisericesc", unică în felul ei în toată România.

Existența ei era motivată prin natura delicată și complicată a raporturilor confesionale din Ardeal. Fiecare confesiune din Ardeal se întemeia pe așezăminte și tradiții de drept, cu o vechime de sute de ani.

Ele necesitau chiar în interesul Statului un studiu serios și permanent precum și un tratament priceput.

Generații întregi de juriști — magistrați, avocați, funcționari administrativi — din Ardeal s'ar fi ales pe urma acestei catedre cu un îndreptar sigur în labirintul diferendelor dintre membrii diferitelor confesiuni ca și dintre aceștia și puterea de Stat.

Să vedem acum, care a fost situația și atitudinea generală a studențimii române din Cluj, în cei 22 ani de dăinuire a universității românești în acest oraș ?

Tineretul nu poate trăi fără — idealuri. *Or, vechiul ideal național părea consumat pe urma marilor uniri din anul 1918.*

Locul elanului și disciplinei naționale din Ardeal îl ocupau micile conflicte și rivalități pentru putere.

Nu e nici o mirare, dacă tineretul, scârbit de meschinăria vieții publice de după unire, și-a căutat *și a* găsit un nou ideal, *care să mulțumească sufletele lor generoase și pline de elan!*

Situația tot mai îngrijorătoare sub raport demografic, mai ales la orașe, de altă parte lăcomia, cu care elementele streine au acaparat bogățiile naționale, i-a făcut să se arunce în brațele unui naționalism integral, *având deviza:* România a Românilor!

Cum înfăptuirea acestui nou ideal reclama unirea tuturor forțelor tinerești din România, studențimea din Cluj a pierdut pe încetul ori ce interes față de problemele specifice ale Ardealului sau în cazul cel mai bun le-a trecut pe planul al doilea.

III.

Verdictul din 30 August 1940 a produs o schimbare radicală a situației și a rostului Universității din Cluj.

El a modificat și atitudinea atât a profesorilor cât și a studențimii față de biata lor Alma Mater refugiată la Sibiu. Surghiuniți din Cluj profesorii — și în linia primă cei proveniți din vechiul Regat — au început să tânjească după paradisul pierdut.

S'a ivit din nou o problemă ardeleană, însoțită de un interes tot mai intens față de tot ce e legătură, cu Ardealul de ieri, de azi și de mâine.

Desiderate vechi ca d. p. înființarea unei catedre de Istorie a Transilvaniei se rezolvă cu o ușurință uimitoare.

De sub influența acestui spirit ardelenesc în plină recrudescență, nu se pot exhiva nici studenții.

Pionerii acestui curent sunt în deosebi cei cari și-au lăsat dincolo de noua frontieră părinți, frați, surori și un „sat în care s'au născut".

După o jumătate de veac dela glorioasa acțiune a „Replicei" studențimea română a Ardealului sfășiat în două se află aproape în fața aceleiași situații ca și înaintașii săi de pe vremuri.

Istoria se repetă!

Toate fărădelegile săvârșite față de poporul român pe care le înșiră cu o preciziune documentară „Replica", sunt săvârșite azi, într'o formă și mai îngrozitoare, față de frații rămași dincolo.

Așa, că „Replica" ar trebui să fie azi lectura cea mai actuală și mai palpitantă, dacă ea ar fi accesibilă muritorilor de rând.

Dat fiind, că situații identice produc întotdeauna stări sufletești similare, nu ar fi nici o mirare, dacă studențimea din Cluj-Sibiu, s'ar pătrunde din nou de duhul de dârzenie dacă, care a însuflețit generația „Replicei".

Azi nu există decât un singur ideal *un singur comandament deopotrivă obligator pentru bătrâni și tineri. Idealul acesta l-a formulat poetul O. Goga în versurile nemuritoare:*

„Avem un vis neîmplinit
Copil al suferinții".

Prof. on. VALER MOLDOVAN

Rolul Universității în trecut, prezent și viitor

Universitatea Ardealului n'a putut și nu va putea să fie altceva decât cel mai înalt for spiritual al acestui ținut și deci se va identifica perfect cu năzuințele și necesitățile lui. Ceea ce dă Universității noastre nota de maiestate și o ridică deasupra evenimentelor trecătoare, așezându-o pe piedestalul istoriei, este chiar legătura cu trecutul și viitorul neamului. Universitatea unui popor tânăr nu se poate izola în turnul de fildeș al științelor și artelor; ea trebue să urmărească pas cu pas necesitățile vieții naționale și să le promoveze.

Universitatea Ardealului la întemeierea ei a avut de împlinit golul câtorva sute de ani. Deaceea a și pornit cu un entuziasm și cu o putere de muncă fără de margini. Drumul era cel cunoscut de spiritualitatea ardeleană, singurul care ne-a menținut ca popor dealungul vitregiei veacurilor: drumul Neamului. Universitatea Daciei Superioare a mers pe acest drum cu același entuziasm și în vreme când spiritualitatea românească găsea de bine să urmeze miragii de pe alte meleaguri cu totul nepotrivite firii și menirii noastre de popor așezat la răspântia neamurilor și a istoriei.

Fără îndoială Universitatea Ardealului a ținut și ține seamă și de postulatele Universității în genere: cercetarea științifică și crearea științei dar toate acestea puse în slujba Neamului Universitatea însemnează personalitatea spirituală a conducătorilor de mâine. Prin această muncă ea indică direcțiunea evoluției elitelor naționale și mărește puterea de cultură și civilizație a națiunei. Această instituțiune statornicește o elită conducătoare și crează ideea ierarhiei între oameni. Funcțiunea de diferențiere a elementelor ce compun națiunea și repartizarea lor la funcțiunile specifice caracterelor lor este o înaltă misiune a Universității. Prin această funcțiune se promovează condițiunile pentru o înălțare spirituală, progres social, și se stabilește forța națională prin care se recunosc superioritățile etnice în formele lor permanente dealungul generațiilor.

O altă misiune importantă a Universității este pregătirea pentru o profesiune. Crearea puterilor de muncă în profesiuni trebue canalizată în sensul necesităților naționale. O tendință de exagerare în formarea profesioniștilor poate abate dela menirea ei prin deformare spirituală și poate chiar degrada misiunea Universității, devenind un laborator care furnizează diplome. In educația din Universitate tineretul va fi deprins să urmărească sinteze în care să se cuprindă toată viața națiunei, să vadă dincolo de impresia momentului, să înțeleagă sensul și să se înglobeze în acest tot la locul care i se cuvine.

Odinioară tineretul Universitar părea că nu trăiește o viață reală ci una artificială, clădită și văzută prin prisma noțiunilor câștigate din lecturi. In această epocă lumea universitară era detașată în mare măsură de frământările zilnice și era departe de sbuciumul vieții publice. Prin funcțiunea de adaptare la vremuri și generații Universitatea devine un instrument al scopurilor superioare ale colectivității naționale. Așa ia cunoștință tineretul despre existența lui reală și privește cu înțelegere trecutul uitându-ie în același timp cu încredere spre viitorul care reprezintă domeniul posibilităților naționale. Acest tineret în orice moment va fi stăpânit de grija de a păstra ceea ce nu el a creat și de sentimentul cel mai nobil de răspundere pentru ceea ce va fi chemat să înfăptuiască pentru Națiunea sa. Prin aceste funcțiuni cardinale Universitatea devine tezaurul sfânt prin care se păstrează tradiția și legile organice de existență ale poporului. De pe anvonul ei se proclamă elitele naționale și se cimentează caracterul cetățeanului conștient de îndeplinirea îndatoririlor izvorite din dragoste pentru misiunea lui în marea familie națională.

Universitatea, pe lângă rolul de a crea, reprezintă pentru Națiune în orice moment crucial al istoriei sale îndreptarul și seismograful cel mai autentic. Prin elitele ei spirituale selecționate prin aristocrația de suflet a Neamului, Universitatea intră în posesia nu numai a organelor fine de recepție ale Națiunii, ci reprezintă forța de decizie pentru viitorul Neamului. Făclia pe care i-a transmis-o printr'o sacră tradiție generația înaintașă eroică, acest înalt așezământ trebue să o poarte cu vigoare și să-i lumineze drumul atunci când în negura viitorului Națiunea ar fi pentru un moment dezorientată.

In vremuri de liniște Națiunea prin Universitate promovează forțele specifice de creație iar în timpuri de frământări și conflicte înarmate ea reprezintă comandamentul moral prin care ii este apărată ființa etnică și prin ea se justifică lupta de apărare sau reîntregire a hotarelor. Aceasta este misiunea de moment a Universității Daciei Superioare.

In viitorul pe care-l vedem mare și frumos, Universitatea se va putea dedica în întregime misiunii ei de creatoare de adevăr și de frumos.

Dr. CORNELIU TODEA
Președintele Asoc. „Prietenii Univ."
Secția Turda.

Rolul Universității „Regele Ferdinand I" din Cluj, în trecut, prezent și viitor*)

A vorbi amănunțit despre rolul împlinit de această universitate în Transilvania eliberată, înseamnă a scrie însăși istoria acestei provincii cu care universitatea s'a confundat în cei douăzeci și doi de ani cari au urmat actului Unirii dela Alba Iulia.

Generațiile de cărturari cari au absolvit cursurile acestei universități și rezultatele obținute de ei pe toate terenurile de afirmare culturală și civilizație, formează cel mai expresiv stat de serviciu pentru munca asiduă a universității.

Dar activitatea ei nu s'a limitat numai în a creia și a da societății competente intelectuale și technice. Universitatea a pătruns în însăși inima acestei societăți pentru care a ținut vie — facla de cultură în cursul celor douăzeci și doi de ani.

Astăzi universitatea noastră se găsește în vremelnic refugiu. După o muncă titanică, o muncă ce n'a cunoscut odihnă nici piedeci, universitatea și-a reluat la scurt timp după refugiu prodigioasa sa activitate. In Sibiul tradițiilor noastre românești, prin munca universității s'a înălțat o nouă citadelă a culturii românești. Universitatea crește astăzi generații după generații de studenți, tari în învățătură, tari în dragostea de țară, tari în credința lor că moartea înseamnă o minimă jertfă pentru mântuirea și Unirea Neamului.

Prin cultură ne vom afirma dreptul nostru la existență în viața de mâine a continentului și prin puterea brațelor noastre ne vom impune drepturile, respectului tuturora.

Respectând aceste principii fundamentale, Universitatea noastră se va întoarce pe drumul desțelenit al ogoarelor noastre din Ardealul de Nord. Acolo, potrivit tradițiilor verificate în cei douăzeci și doi de ani de existență, universitatea va reintra în alvia pe care a urmat-o înainte de refugiu. Va bătători același drum, drumul de afirmare a potențialului spiritual al neamului Românesc. Va fi un drum de succese perpetue, de glorie consacrată veciniciei românești.

Alba-Iulia la 19 Ianuarie 1943.

Dr. Septimiu Barițiu
Președinte al Asociației
„Prietenii Universității
Regele Ferdinand I„
Cluj-Sibiu.

*) Articolul a sosit când revista era sub tipar, dăm mai jos numai câteva idei esențiale ce le cuprinde.

PAGINA LITERARĂ

IARNA BACOVIANA

de ION OANA

Anotimpul în ale cărui seri târzii gândurile cad de somn iar nămeții copilăriei îți troienesc aducerile aminte, e anotimpul trăirilor lente. Nu-ți poți striga nici singurătatea nici mulțumirea lăuntrică, nici stările de exaltantă și juvenilă veselie. N'are cine te asculta așa cum un om trebue să asculte pe altul. Fiecare stă aplecat peste prăpastia ființei sale sau hălăduiește imaginar sub lumini solare. Nimeni n'are nevoie de adevărate tovărășii cu toate că sufletul se găsește la o răscruce. Sau poate tocmai pentru aceea. E un răstimp în care ți-ai pierdut din mâini frânele; poți apuca spre oricare punct cardinal. Orice sentiment poate pune stăpânire pe tine; te dăruiești cu aceeași ușurință tuturor. Dar pe niciunul nu îl trăiești până la capăt. Pentrucă nu participi cu permanențele lăuntrice. Stratul adânc al ființei stă tăcut într'o caldă piroteală. De aceea poți să înțelegi și chiar să trăiești sburdălnicia țâncilor dela sănius tot atât de bine ca și tristețea reculegerilor în singurătate.

Și totuși, pentru fiecare om, iarna însemnează altceva și altceva. Din vasta panoramă a oamenilor dorim să ne oprim o clipă asupra unui singur Om: Bacovia. Nu intenționăm să facem o prezentare doctă a iernii bacoviene, ci ne mulțumim doar să înseilăm anumite marginalii.

Poetul „Plumbului" este fără îndoială un poet al toamnei. Al toamnei cu ploi putrede ce cad monoton peste orașe triste de provincie, peste cartiere sărace cu străzi noroioase ce se scurg printre case în care parcă nu locuiesc decât sufletele morților. Al toamnei cu singuratici stâlpi de telegraf și cu desfrunziri prin parcurile în care cânta altădată muzica militară. Al toamnei cu înmormântări sărăcăcioase, cu marșuri funebre, cu femei ce aiurează bolnav, cu negre și mucegăite schelete de copaci, cu iz amar de glod. Al celei mai desnădăjduit de triste toamne pe care o cunoaște poezia.

Iarna bacoviană? Este o toamnă peste care a căzut zăpada și înghețul. O tristețe gâtuită de frig și alungată în cele mai ascunse tainițe ale sufletului. Sau, surprinsă singură ca un biet călător pe un drum nesfârșit, înghețat de viscol și de ger și acoperit apoi de omăt. Iarna bacoviană e un doliu alb; o toamnă întârziată ce-și trăiește propria agonie. De cele mai multe ori e prea mult încălzită de sufletul însângerat al poetului, pentruca fulgii să nu se topească. E o luptă între toamna lăuntrică și iarna de afară. In exterior, pe plan de realizare, expresia cea mai adecvată acestei stări e moina:

„Și toamna și iarna
Coboară-amândouă
Și plouă și ninge
Și ninge și plouă"...

In zările bacoviene, grele, de plumb, ninge aton „ninge gri", ninge indiferent. Fulgii cad însă peste vieața caldă; de aceea vieața își șoptește, în agonie, ultimele vorbe ce mor sufocate:

„Ninge grozav pe câmp la abator
Și sânge cald se scurge pe canal
Plină-i zăpada de sânge animal
Și ninge mereu pe un trist patinor"...

O asemenea dezolantă și desnădăjduită tristețe n'am mai întâlnit nicăieri. Poate că o îndepărtată apropiere am face-o cu poezia lui Francis Jammes în care viețelușul care e dus la abator într'o zi de toamnă mohorîtă linge picăturile de ploaie de pe ziduri. Și fiindcă suntem la autorul lui „Il va neiger" să amintim cât de diferită e iarna lui de cea bacoviană. Francis Jammes e mai împăcat, mai senin. E o seninătate provenită dintr'o părintească înțelegere. „Il va neiger" care până la un punct poate fi apropiată ca atmosferă de iarna lui Bacovia — și tocmai de aceea îl amintim aici pe Jammes — se mișcă totuși pe alte coordonate. Tristețea lui Jammes nu e apăsătoare și mai ales nu e dezolantă. Iarna îi aduce aminte de poveștile dela gura sobei din anii de altădată; tristețea se estompează prin pânza amintirii. El nu trăiește, ca Bacovia, prezentul în toată cruzimea lui.

(Am făcut această apropiere tocmai pentru a arăta specificitatea poetului român; mai mult încă: pentru a sublinia că sub unghiu pur estetic Bacovia realizează lucruri mai frumoase chiar decât marele Francis Jammes. Desigur că aceste fraze ale noastre pot părea simple aserțiuni; pentru cine cunoaște însă lucrurile în adevărata lor esență ele sunt adevăruri evidente).

In iarna lui Bacovia ninge bogat și trist; halucinant de trist. Ninge obosit. Ninge mereu, Ninge.

„Ninge secular, tăcere, pare a fi bine,
Prin orașul alb, doar vântul trece 'ntârziat
Ninge, parcă toți muriră, parcă toți au înviat...

Printre ziduri, peste turnuri depărtate
Ninge cu nimic în noaptea vastă, ning
[bancnote...
Ning la cinematografe grave drame sociale,
Pe când vântul hohotește 'n bulevarde
[glaciale...

Motivul ninsorii e poematizat pentru el însuși. El e privit ca o cădere în sine, ca o fatalitate, ca un blestem:

„Și ninge 'n noaptea plină de păcate...
Azi a murit chiar visul meu final".

Iarna bacoviană e o iarnă lăuntrică. Deaceea nu vom găsi la el decât rareori peisagii sau pasteluri de iarnă. Iar atunci când se întâlnesc, ele sunt punct de plecare sau obiectivare sublimată a lăuntricului. In poeziile lui Bacovia ninge noaptea și seara. Totul capătă o aură de ireal, de straniu consimțit și acceptat. Să se observe câtă tensiune interioară are, de plidă, acest amurg de iarnă care la primul moment pare un instantaneu luat din natură:

„Amurg de iarnă, sumbru, de metal.
Câmpia albă — un imens rotund
Vâslind, un corb tăcut vine din fund,
Tăind orizontul diametral".

Iarna pentru poet e un irezistibil imbold ce-l duce „pe margini de linii ferate", prin crânguri solitare sau peste podul de ghiață al apelor. Toate elementele ce fac parte din decorul plumbului de iarnă, converg spre aceeași tristețe:

„Hau... hau... depărtat sub stele 'gheţate...
In noaptea grozavă la cine voiu bate?..."

Femeile din poezia lui Bacovia, care nu știu cânta la clavir decât marșuri funebre, aduc în atmosfera de iarnă paloarea unui ce plăpând ce-și trimite antenele bolnave în universul sfâșietor de trist al poetului. Ele împlinesc latura de minoră dezolare („minor" în înțelesul bun al cuvântului) a acestei lumi. Gesturile lor sunt automate, vorbele atât de tocite încât nici nu le mai articulează, iar întregul lor fel de a fi se desfășoară sub semnul hazardului. Acest hazard nu uită însă niciodată să fie aspru; nicicând nu uită să arunce aceste femei, în delir, peste clapele ce-au încheiat ultimul acord al marșului funebru. Aceasta e o cădere cu atât mai dureroasă cu cât ea se pierde în marea atonie a lucrurilor moarte:

„Afară ninge năpădind,
Iubita cântă la clavir,
Și târgul stă întunecat
De parcă ninge 'n cimitir".

De câte ori ne gândim la Bacovia, ne vin în minte vorbele pe care Rilke le adresa lui Kappus: „Dacă te simți foarte singur, bucură-te... Singurătatea este una, mare și greu de îndurat... E nevoie de marea singurătate lăuntrică. Să întri în tine însuți și să nu întâlnești ceasuri întregi pe nimeni, — aici trebue să poți ajunge".

Și Bacovia a ajuns aici. Rar se va întâlni un mai mare însingurat decât el. „Nici în moarte care este grea — spune apoi Rilke — după cum nici în dragoste care este și ea grea, cel ce privește serios nu va avea ajutorul vreunei lumini, vreunui răspuns gata pregătit, vreunui drum dinainte croit. Dar, cu cât suntem mai singuri, cu atât dragostea și moartea sunt mai aproape".

Singurătatea bacoviană e o singurătate plină. Una învecinată, poate, cu dragostea și moartea, dar care e rotunjită în ea însăși fiindu-și sieși suficientă. In această singurătate tristețea se întoarce și se apleacă asupra propriei sale esențe. Albul imens de afară, căderile imaculate, liliala monotonie, întreaga iarnă cu un cuvânt, face pe poet să-și retragă în sine toate antenele sufletului. Singurătatea și tristețea nu-și mai găsesc nici un suport exterior. Repliate asupra lor însile, ele devin calme, împăcate, armonice.

Dorim să amintim acum poezia „Decembre", care e una din cele mai mari din cât s'au scris vreodată. Și nu numai în limba românească. Rar am întâlnit un mai pur fior liric și o mai măreață simplitate în expresie. Nici un cuvânt lipsă, nici unul de prisos...

„Mai spune s'aducă și ceaiul
Și vino și tu mai aproape —
Citește-mi ceva dela poluri,
Și ningă... zăpada ne 'ngroape.

Ce cald e aicea la tine
Și toate din casă mi-s sfinte —
Te uită cum ninge Decembre...
Nu râde... citește 'nainte..."

E aici metaforismul global, funcțional, genuin, al adevăratei poezii. Nici o stridență, nici un balast, doar tremurul pur și purificat al sufletului. E un calm trist. Dureros de frumos și de trist. E o sfâșietcare și inuman de bogată toamnă lăuntrică, pe care nămeții iernii n'o lasă să iese afară. Și atunci ea se apleacă asupra ei înșăși și se încălzește la propria sa căldură.

Iar cine n'a simțit niciodată muzica agonică și gravă ce străbate morbid poezia lui Bacovia, acela în zadar va încerca să înțeleagă această iarnă bacoviană.

Și mai ales nu va putea înțelege nicicând că prezentele noastre rânduri n'au putut să traducă în cuvânt ceea ce ar fi trebuit și am fi vrut să spunem.

ION OANA

Catedrala scufundată

Mereu, tot mai departe, prin suflet,
[Debussy,
Deși bolnavul deget, de mult s'a frânt
[pe clape;
De-atunci, te știu spre mine, c'un cân-
[tec mai aproape...
Mereu, tot mai departe, prin suflet
[Debussy.

Răscoala grea, din carne, nici azi nu
[se opri,
Deși bolnavul deget, de mult s'a frânt
[pe clape...
Iubita mea, de-olaltă, mereu, tot
[mai aproape;
Mereu, tot mai departe, prin suflet,
[Debussy.

Tăcută, catedrala se scufunda în ape;
Ca un blestem, în trupuri, tristețea
[se zidi...
Mereu, tot mai departe, prin suflet,
[Debussy:
De-adâncuri, catedrala, mereu, tot mai
[aproape.

Ion Vintilă

Amiază pe Mare

Lăsați ușor aripile vâslelor să cadă...
E ora lenei pline, a fructelor răscoapte
mușcate în neștire cu dinții albi de pradă
cari vor păstra dulceața în fildeș până la
[noapte;
lăsați piciorul leneș s'atârne într'o parte
și luntrea să s'aplece pe-o latură; apoi
privirea obosită pe undeva — departe
să'ncerce voluptatea întoarcerii'napoi.
Zadarnic pescărușii ne dau ocol: suntem
sătui de depărtările pline cu argint,
iar toropeala asta este tot un blestem
în marginea căruia puterile ne mint...
Acolo? Cine știe! Poate-un ostrov
[stingher...
Dincolo? Pânza calmă a unei bărci
[pierdute...
Dacă fără de veste te simți corăbier
ia hrană fluturarea batistelor și du-te!
Deși cunoști oceane — îți vom da, hartă,
[sfatul,
de fapt este cam mică, dar porturile sunt.
'Nainte este nordul, la dreapta scăpătatul,
iar sus e țărmul pașnic cu praful lui
[mărunt.
Când vei ajunge-aproape, să ne faci
[semnul mare.
Mergi curajos! Adio...
Voi ceilalți ajutați-i
să urce pânza albă, cu-o slabă fluturare,
în vântul plin de spaime și uleios... Așa.
Nu-l urmăriți cu ochii, cu cântece și
de-acuma gestul vostru nu-l poate'mbăr-
[băta...
Lăsați ușor aripile gândului să cadă
pe stâncile ascunse care-l pândesc,
[departe.
Să nu vă fie teamă: el știe să le vadă
și să le ocolească nepăsător de moarte.
O, pescărușii! Iată, îl însoțesc, țipând;
se mai zărește pânza și sborul lor,
[plăpândul.
Voi cei de-aici, lăsați-l în pace. In curând
vă veți culca cu toții, voi — marii lași
[ai sorții!
In locul aventurei vă mai rămâne gândul
să rătăciți fictiv printre atolii morții...

ȘTEFAN AUG. DOINAȘ

Noul comitet al Cercului literar studențesc „Octavian Goga".

In ziua de 25 Noembrie 1942 a avut loc, în sala mare a Facultății de Drept, ședința de constituire a noului comitet al „Cercului literar studențesc" de sub președinția D-lui Prof. Lucian Blaga. După ce vechiul comitet, condus de Radu Stanca, și-a depus mandatul primind din partea D-lui Președinte mulțumiri pentru activitatea desfășurată, s'a trecut la alcătuirea comitetului pe anul școlar 1942-1943, a cărui înfățișare e următoarea:

Vicepreședinte: D-l Ion Oana.

Secretar general: D-l Petre Hossu.

Secretari de ședință: D-nii Ștefan Căprariu și Ioanichie Olteanu.

Comitetul de cenzori: D-nii: Dan Constantinescu, Romeo Dăscălescu și Ioan Negoițescu.

Membrii în comitetul central: D-nii Ștefan Aug. Doinaș, Eugen Gelepu, Deliu Petroiu, Ion D. Sârbu, Radu Stoichița și Ion I. Vintilă.

Casier: D-l Ilie Balea.

Bibliotecară: D-ra Livia Ungureanu.

La sfârșitul ședinței, D-l Ion Oana a schițat în câteva linii programul de activitate pentru anul în curs.

Activitatea Cercului literar studențesc

Continuând seria ședințelor literare, — care au loc în fiecare Marți, la orele 7, în sala mare a Facultății de Drept, Cercul literar studențesc de sub președinția D-lui Prof. Lucian Blaga, se menține pe înalta linie de activitate trasată la începutul anului școlar în curs.

Ședințele despre care însemnăm aci, — din 2 și 9 Februarie, — au atras un public atât de numeros încât marea sală nr. 1 dela Drept, s'a dovedit neîncăpătoare. Faptul se datorește pe de o parte programelor în care au figurat câteva bine cunoscute nume ale tinerei noastre lirice, — pe de alta unei înalte și totuși calde atmosfere literare cu care Cercul și-a obișnuit publicul. Ambele ședințe au fost prezidate de D-l Ion Oana, vicepreședintele Cercului literar.

Programul ședinței din 2 Februarie a cuprins versuri de d-nii: Ion I. Vintilă (Ciudatul concert și Circul), Radu Stanca (ale cărui minunate poezii „Lup de mare", „Uneori ziua uneori noaptea" și „Cântec de jale" au plăcut în deosebi) și Ștefan Aug. Doinaș (frumoasa „După amiază"); pe lângă aceasta au citit în debut d-nii Patița Silvestru, versuri, (Autoportret, Alb și negru, Durere, Concreștere), I. Cârja-Făgădaru, proză (Solomonarul) și Emil Dobrotă, epigrame, în bună parte reușite. La discuțiile care au însoțit fiecare punct din program, au luat parte d-nii: Ion Oana, Petre Hossu, Romeo Dăscălescu, Radu Stoichița, C-tin Uță și Ion Țicșa.

La ședința de Marți, 9 Februarie am remarcat prezența d-lui Ovidiu Drimba, de curând reîntors în mijlocul Cercului și a d-lor Alex. Borza și Alex. Manuila dela Universitatea din București care, timp de câteva zile au fost oaspeții Cercului literar.

In primul punct din program, D-l Ilie Balea a cetit un poem în proză (Poem pentru singuratica seară) și o poezie (Gând fugar), intens aplaudate. D-l Ioan Negoițescu a cetit apoi traduceri din Georg Trakl (Spital militar, Inoptare) și Rainer Maria Rilke (Dă oricui, Doamne) precedate de o interesantă și binevenită notă despre Trakl. Au luat cuvântul d-nii Alex. Blaș, Ion Țicșa și Romeo Dăscălescu, ale căror observații s'au menținut însă mai mult în marginea poeziilor citite; nici notița critică a d-lui Ionel Bandrabur, n'a vorbit despre traducătorul ci despre poetul Negoițescu; din parte-ne, semnalăm cu bucurie acest nou aspect în care ni s'a revelat condeiul creatorului lui „Ramon Ocg".

Au urmat poeziile d-lui Radu Stanca (Lumina lunii și un fragment din Balada menestrelului vestitor); din admirația generală s'a desprins vocea d-lui A. R. Odești eanu care a remarcat „evoluția progresivă"(!) a poeziei stanciene, — caracterizând-o ca o „poezie clară și senină", lipsită de obscurantism și obscuritate (!), — deși posedentă încă a unor „versuri prozaice" și a unor „inadvertențe ritmice". Fără îndoială, poezia d-lui Radu Stanca, prin excelență baladescă și-a găsit o fericită realizare în „Balada menestreului".

In ultimul punct al programului, D-l Romeo Dăscălescu a cetit versuri (Logodnă. După amiază, Sora Vermeille, — dintr'un ciclu intitulat „Spital", Cloșca cu puii și Vals). La discuția, plină de vioiciune, care a urmat, au luat parte d-nii A. R. Odești eanu, Radu Stoichița, Ion Țicșa, Dan Constantinescu și Radu Stanca. S'a remarcat în genere caracterul vădit miniatural al poeziilor citite, care deși se sprijină de obiceiu pe o întâmplare transcrisă în versuri, (albe), sunt autentice realizări lirice. Considerațiile asupra poeziei miniaturale chineze, deși foarte interesante, nu le putem trece aici; ne mulțumim doar să subliniem frumusețea fermecătorului „Vals", remarcată și de D-l Radu Stanca.

Timpul fiind înaintat, D-l Ion Oana și-a amânat lectura traducerilor din lirica franceză, pentru ședința viitoare.

* * *

Paralel cu această activitate, Cercul literar a organizat un ciclu de conferințe studențești, care au loc în fiecare Duminecă în sala mare dela Drept. In cuvântul de deschidere rostit Duminecă 31 Ianuarie, D-l vicepreședinte Ion Oana a precizat linia de conduită a Cercului, spunând între altele: „Noi avem curajul să luăm atitudine obiectivă față de spiritul și spiritualitatea streină, tocmai în aceste timpuri când se încurajează anumite pseudo-talente care n'au alt merit decât că strigă la toate răscrucile, într'o dubioasă formă artistică, sfintele dureri ale neamului. Noi, — am vrea să se știe pentru totdeauna, — nu facem o cultură politică ci o politică culturală".

După aceasta, D-l Petre Hossu și-a cetit conferința d-sale despre „Două perspective în epica nouă: Marcel Proust și James Joyce", — care a fost o luminoasă expunere a unui studiu pe cât de amplu pe atât de bine închegat.

In Dumineca următoare, — 7 Februarie — a avut loc conferința d-lui Ion Oana cu titlul „Obscuritatea în poezie". Familiarizat cu subtile probleme de estetică și emerit cunoscător al literaturii poetice, D-l Ion Oana și-a tratat cu deosebită competință subiectul ales.

Trebuie să remarcăm prezența publicului cu adevărat numeros și select, — din care citățm, la loc de frunte pe D-nii Prof. Dr. Iuliu Hațieganu, Rectorul Universității, Conf. Dimitrie Tudoranu, dir. Oficiului universitar, Lector Henri Jacquier, N. Petruțiu, Ion Vlasiu etc., — grăitoare dovadă că activitatea Cercului literar este urmărită de un viu și justificat interes.

Dorin Drumaru

RAPORT

prezentat de Consiliul de Administrație al Asociației „Prietenii Universității" adunării generale din 10 Decembrie 1942

ONORATĂ
ADUNARE GENERALĂ,

In conformitate cu art. 34, pct. d, din Statute, avem onoarea a Vă prezenta următorul

Raport de activitate

Prima grijă a Consiliului nostru de administrație, după alegerea sa în ședința constitutivă a Asociației „Prietenii Universității Regele Ferdinand I", în ziua de 1 August 1941, a fost de a obține recunoașterea personalității juridice a Asociației din partea Tribunalului Sibiu. Cu o oarecare întârziere, prin sentința civilă nr. 11 din 6 Februarie 1942 (Dos. nr. Pj. 1699/1941), Tribunalul Sibiu a recunoscut Asociației noastre personalitatea juridică.

Numărul membrilor Asociației a fost în momentul constituirei ei de 39. Din acești membri fondatori, am avut regretul să piredem în cursul anului curent pe distinsul publicist și devotat membru al Asociației noastre, Nicolae Buta.

Indată după constituire, au răspuns chemării noastre înscriindu-se în Asociație următorii membri:

D-nii: Decan Aurelian Ionașcu, Conf. N. Bărbulescu, Conf. Dr. I. Jovin, Dr. Virgil Mănescu, prof. Traian Marcu, prof. V. Petrașcu, D-na Ana Tămaș, măritată Popa, Iancu M. Lazăr, Emil Botiș, Virgil Popovici (Timișoara), Maria Cupcea-Popovici, Veturia Constantinescu, Dr. Domițian Baciu, Victor Herman, Atofanei Gh., Beldean Andron, Bella V. Dumitru, Boca Traian, Boeriu Iuliu, Borcuteanu Elvira, Bran Ion, Breazu Octavian, Brodman Augustin, Bucur Dionisie, Coman Ioan, Costescu Mihail, Davidian David, Franzen Ioan Mihai, Buteanu Fuloiu, Gruițu Erich, Hetcon Augustin, Hica Liviu, Kalderimis A. Ion, Lupea Mircea, Manolescu Ion, Mircioiu Horia, Negrea Dumitru, Nicolau Theodor, Pașca Iuliu, Petreanu N. Cornel, Papp Ștefan, Pop Vasile, Radulovici M. Constantin, Rădulescu Emil, Reghis Bella, Reichrath Erich, Rozopol Gh., Stoicovici Romulus, Ștefănescu Sergiu Mihail, Toader Magdalena, Vonica Zenobia, Vuia Nicolae, Karbach Iosif, Roimțean Virgil, Pascalovici Teodor, Constantinescu Florian, Giurcuțiu Iuliu, Vornica Gh., Moldovan Ștefan, Diaconescu Maria, Rusu Ioan, Bobancu Petre, Bulla Alexandru, Bulbuc E., Trupcea T., Pârvu N., Tomescu N., Lalu Petre, Andrei Liviu, Popa Augustin, Dudur Dionisie, Popovici Corneliu, Usinevici Gh., Moldovan I., Cătană Ilie, Lupeanu Gh., Brâncuș Ioan, Tache Gh., Schib Otto Hans, Crivăț Aristotel, Mandeal Victor, Cristin Octavian, Schentz Carol, Inbu Mihai, Pop Horia, Uliță Aurel, Călugăru Vasile, Teichter Heinz, Peteanu Mihai, Marinescu Stimov, Pascu Ștefan, Coste Coriolan.

Din cotizațiile membrilor s'au încasat până acum suma de 37.500 Lei
Din dobânzile sumei depuse la „Banca Românească" . . 156 „
Totalul veniturilor . . . . 37.656 „

Din această sumă s'a cheltuit:

Registre și dosare . . . . . 1800 „
Cheltueli împreunate cu obținerea personalității juridice a Asociației . . . . . 2529 „
Rest general . . . . . 33.327 „

Pornind dela ideia că Asociația noastră nu-și poate mărgini activitatea la hotarele orașului Sibiu, ci trebue să cuprindă pe toți foștii ei studenți, oriunde s'ar găsi, Dl Președinte al Consiliului de Administrație a luat inițiativa de a organiza mai multe filiale ale Asociației în principalele orașe ardelene și bănățene, precum și o filială la București, unde se găsesc numeroși foști studenți ai Universității noastre.

Am avut deosebita satisfacție de a constata că foștii studenți ai Universității noastre au răspuns cu entuziasm chemării Dlui Președinte. Astfel, au fost constituite până în prezent, în cadrul unor adunări ce au îmbrăcat forma unor adevărate manifestații naționale, cinci filiale ale Asociației noastre:

1. Filiala Turda, având în frunte un comitet prezidat de Dl Dr. C. Todea.

2. Filiala Alba-Iulia, având în frunte un comitet prezidat de Dl Dr. Septimiu Bariț iu.

3. Filiala Arad, având în frunte un comitet prezidat de Dl Dr. P. Siiartău, iar președinte de onoare fiind ales P. S. Episcopul Andrei Mageru.

4. Filiala Timișoara, având în frunte un comitet prezidat de Dl Dr. Suciu, președinți de onoare fiind P. S. Episcopul Lăzărescu, Dl Prim-Președinte de Curte Marta și Dl Moscony.

5. Filiala Brașov, având în frunte un comitet prezidat de Dl Dr. Ovidiu Păcurariu.

Indată după Crăciun, urmează să se constituiască și filiala a Asociației noastre și la Brașov absolvenții Asociației noastre din acest oraș solicitând crearea ei.

In cursul lunii Noembrie, printr'o scrisoare adresată filialelor noastre, Dl Președinte al Consiliului de administrație le-a supus spre soluționare următoarele chestiuni:

1. Favorizarea tuturor manifestațiilor de ridicare a demnității și solidarității naționale. Accentuarea permanentă a siguranței victoriei dreptății noastre naționale. Apel deci la toți, pentru prezență la toate manifestările și mai ales la 1 Decembrie, ziua sfântă a neamului.

2. Strângerea unui fond până la 1 Ianuarie 1943 pentru Asociația noastră și în același timp, prin contribuția unuia sau mai multora, crearea de burse lunare, începând cu data de 1 Ianuarie. Bursa va fi de 4000 lei lunar, putând fi dată de un donator sau de mai mulți și trebuidn a fi trimisă exact în ziua a 15-a a lunei. Acum este ocazía să arătăm cu toții și mai ales acei, care au venituri suficiente — puterea de sacrificiu, adus pentru studenții refugiați fără părinți.

Chestiunea burselor date de Asociația „Prietenii Universității" trebue soluționată cu cele mai mari sacrificii, pentru a arăta lumei românești un exemplu de faptă bună.

3. Membrii Asociației vor primi regulat revista noastră „Viața universitară," etc., etc.

4. Ziarele locale să fie regulate să dea loc problemelor universitare. Totodată, rog a trimite direcțiunilor de ziare mulțumirile cele mai simțite pentru felul admirabil cum au știut să descrie constituirea secțiilor Asociației noastre și să redea conferințele mele.

5. Adunarea generală a Asociației se va convoca în luna aceasta la Sibiu, când se va introduce în statute organizarea filialelor și reorganizarea comitetului central. La această adunare generală nu convocăm membrii din celelalte orașe, ei urmând a fi convocați la începutul lunei Iulie, când vom chema pe toți foștii studenți ai Universității noastre într'o mare adunare la Sibiu.

6. In prezent, afară de cele mai sus amintite, suntem preocupați de facerea unei insigne. Totodată Vă rugăm să ne comunicați părerea D-voastră în ce privește obligativitatea purtării chipiului studențesc în marile întruniri universitare.

Apelul Dlui Președinte al Asociației noastre a aflat un cald răsunet în rândurile foștilor studenți ai Universității noastre.

Astfel, Filiala Turda, prin adresa nr. 1/1942, ne-a anunțat că, într'o ședință de comitet, a hotărît să ajute efectiv un student pentru a-și putea continua studiile. Acest student a fost ales de Comitetul filialei din Turda în persoana unuia din cei mai distinși studenți ai regiunei Munților Apuseni, d. Vasile Sima.

La data de 4 Decembrie a. c., Dl Dr. Siiartău, Președintele Filialei din Arad, a anunțat telefonic pe Dl Președinte al Consiliului de Administrație că această filială pune la dispoziția Consiliului nostru de Administrație 14 burse de 3600 lei lunar pentru a fi distribuite studenților Universității noastre, cu excepția unei burse, care se va acorda unui student al Academiei de Agricultură din Cluj —Timișoara. Suma de lei 50.400 reprezentând aceste 14 burse pe luna Decembrie 1942 a fost și trimisă Asociației noastre și încasată de casierul nostru.

Suntem informați în mod neoficial că și filiala Brașov este pe cale de a ne trimite o sumă echivalentă cu un număr de 5 până la 10 burse.

Supunând examinării D-voastre cele de mai sus, Vă rugăm să ne dați aprobarea D-voastră.

Sibiu, 10 Decembrie 1942.

Președinte **Prof. Dr. I. HATIEGANU**

Secretar general **Conf. T. Drăgan**

Donatori

Următorii D-ni medici din jud. Arad au contribuit la 4 (patru) burse în cadrul „Prietenilor Universității" noastre: Dr. Cosma Dumitru, Dr. Macaveu Brutus, Dr. Aldan Adrian, Dr. Eremia Livia, Dr. Wachter Eric, Dr. Neff Matei, Dr. Tasov Ralica, Dr. Nemedy Andrei, Dr. Abrudan Valer, Dr. Alămoreanu Ioan, Dr. Bunteanu Dumitru, Dr. Mișca Teodor, Dr. Sapuna Maria, Dr. Băbuția Teodor, Dr. Haupt Enric, Dr. Țiriac Ștefan, Dr. Benția Enea, Dr. Zinveliu Emil, Dr. Iva Pavel, Dr. Volentir Iuliu, Dr. Wagner Gheorghe, Dr. Tămaș Gheorghe, Dr. Băltoiu Traian, Dr. Boldor Bazil, Dr. Boeriu Valer, Dr. Pârjol Petru, Dr. Pop Cornel, Dr. Schellemberg Richard, Dr. Ackermann Ferdinand.

Asociaţia „Prietenii Universităţii“ Cluj—Sibiu, Secţia Turda

Constituire. Realizări. Proecte.

Secţia Turda a Asoc. „Prietenii Univ. Cluj—Sibiu“ a luat naştere în ziua de 18 Oct. 1942, din iniţiativa şi în prezenţa Dlui Prof. Dr. Iuliu Haţieganu, rectorul Universităţii şi preşedintele Asociaţiei. Constituirea secţiei a fost precedată de o frumoasă şi înălţătoare manifestaţie românească la Feleac şi la Turda. Intr'un cadru deosebit de sărbătoresc au fost proclamaţi membrii de onoare şi cometitul de conducere:

Preşedinte de onoare: Dl Prof. Dr. Valer Moldovan. *Membri de onoare:* Gen. Alex. Vâlcu, pref. jud., Cons. Curte Cas. Bersan Aurel, Protoereu Aurel Gliga, Pr. Dr. Coriolan Sabău, Prim. Preş. Trib. Dr. Ioan Popa, Prof. Petru Suciu preş. „Astrei“-Turda, † Dr. Valentin Poruţiu, Dr. Augustin Raţiu, Dr. Virgil Cenariu, Prof. Teodor Murăşanu, Dr. Zosim Chirtop-Câmpeni, Dr. Remus Paşca-Câmpeni, Ing. Ionel Floaşiu, Ing. Grigore Bozdog. *Preşedinte activ:* Dr. Corneliu Todea. *Vicepreşedinţi:* Dr. Ioan Şerbu, Prof. Mihail Iosivaş, Dr. Iosif Chiorean, Prof. Oct. Dănilă. *Secretar general:* Dr. Gavrilă Braicu. *Secretari de şedinţă:* Prof. Ioan Bunea, Ioan Maxa, Dr. Dorift Todoran. *Jurisconsult:* Dr. Coriolan Rusu. *Casier:* Prof. Eugen Pascu. *Contabil:* Casiu Iorga. *Membri în comitet:* Prof. Iuliana Pavel, Dr. Ion Pintican, Dr. Iuliu Ilian, Dr. Traian Stan, Dr. Iacob Deac, Ing. Ion Velican, Dr. Emil Andreşan, Dr. Aurel Bozdog. *Censori:* Grigore Ceclan, Veniamin Gomboş, Ion Sârbu.

Indată după constituire s'au înscris în asociaţie următorii membri donatori plătind cotizaţia de 5000 Lei: Ing. Bozdog Grigore, Dr. Mihail Crişan, Victor Iliescu, Murgău Ioan, Octavian Sglimbea, Ovidiu Gritta, Maria Manta şi P. F. Bagge.

Asociaţia a mai primit următoarele donaţii pentru ajutorarea studenţilor:

Banca Centrală	.....	5.000 Lei
Banca Centr. Filiala Turda		10.000 „
Industria Sârmei	.....	15.000 „
Cooperativa „Turda“	...	20.000 „
Fabrica de ciment	....	5.000 „
Federala „Zorile“	.....	25.000 „
Uzinele „Solvay“	.....	5.000 „

Mulţumită acestor donaţiuni şi cotizaţiei membrilor activi şi de onoare, secţia Turda a constituit pentru anul şcolar în curs 3 burse a patru mii Lei lunar, burse acordate studenţilor merituoşi şi lipsiţi de mijloace. In măsura augmentării fondurilor se va mări şi numărul ajutoarelor acordate.

Aceste ajutoare acordate studenţilor reprezintă cea mai de seamă realizare a secţiei noastre.

Şi pe plan spiritual secţia Turda îşi dă silinţa să corespundă misiunii sale şi scopurilor fixate de statute.

A fost prezentă şi şi-a rostit prin preşedinte cuvântul de închinare la comemorarea învăţătorilor căzuţi pe front şi la mormântul eroilor dela Vişag. A fost prezentă la înmormântarea lui Valentin Poruţiu omagiind personalitatea acestui exemplar de elită al Ardealului. A organizat în colaborare cu „Astra“ şi cu Asoc. Uzinelor Electrice Cluj o frumoasă expoziţie de fotografii şi de xilogravură.

Au impresionat îndeosebi fotografiile şoimiadelor şi cele din Ardealul de Nord şi din Cluj.

Ca proecte pentru viitor avem o serie de conferinţe, cu conferenţiari dela Sibiu şi localnici, şi mai ales un monument vrednic la mormântul lui Mihai Viteazul. Aceasta în strânsă conlucrare cu „Astra“ cu oficialitatea şi cu toţi oamenii de bine din judeţ şi apoi din ţara întreagă.

Pentru strângerea legăturilor cu Asociaţia centrală şi cu studenţimea actuală avem în proect o manifestaţie la Sibiu în colaborare cu „Şoimii“ dela Industria Sârmei din Câmpia Turzii.

Proectele acestea vrem să devină cât mai curând realizări.

Asoc. „Prietenii Universităţii“
Secţia Turda

Dare de seamă

luată în şedinţa comitetului Asociaţiei „Prietenii Universităţii Regele Ferdinand I“ Cluj—Sibiu, secţia Arad, ţinută în ziua de 10 Decemvrie 1942.

Au fost de faţă:

Preşedinte: Dr. P. Siiartău, Vicepreşedinte: Dr. I. Pescariu, Dr. Oct. Lupaş, Secretar general: Prof. C. Rudneanu.

Domnul Preşedinte, deschizând şedinţa, salută pe membri prezenţi.

La ordinea zilei:

Aduce la cunoştinţă membrilor, adresa primită din partea Asoc. „Prietenii Universităţii Regele Ferdinand I“ Cluj—Sibiu, prin care:

1. se mulţumeşte comitetului de iniţiativă pentru străduinţele depuse în creierea unei secţii—Arad.

2. se cere discutarea şi soluţionarea următoarelor chestiuni:

a) O cât mai largă propagandă pentru cultivarea demnităţii şi solidarităţii naţionale, practic prin participarea la toate manifestările naţionale şi în deosebi la serbarea zilei de 1 Decemvrie, ziua sfântă a naţiunii.

In această privinţă Domnul Preşedinte aduce la cunoştinţa comitetului, începerea activităţii secţiei Arad prin cuvântarea sa ţinută la Asociaţia Refugiaţilor, în ziua de 1 Decemvrie 1942.

La această chestiune, Dl Dr. Oct. Lupaş e de părere că propaganda cea mai bună este aceia făcută dela om la om, prieten la prieten.

Dl Prof. C. Rudneanu propune ca în ziua de 24 Ianuarie 1943, toţi conferenţiarii cari vor vorbi tineretului din diferite şcoli, să accentueze unirea integrală, nu numai unirea principatelor.

Comitetul aprobă şi deleagă pe Dl Prof. C. Rudneanu să ia contact cu directorii şcoalelor din oraş şi judeţ.

Dl Dr. Oct. Lupaş, aducând la cunoştinţă că în ziua de 24 Ianuarie 1943 va conferenţia Dl Prof. univ. Silviu Dragomir, propune ca în acea seară să se sărbătorească conferenţiarul, participând cât mai mulţi intelectuali din jur şi localitate.

b) Luându-se în discuţie creierea de cât mai multe burse pentru a veni în ajutorul studenţilor refugiaţi fără sprijin părintesc, Dl Preşedinte, aduce la cunoştinţă că, până acum, a putut realiza cu începere dela 1 Decemvrie 1942 patrusprezece burse (fiecare a 3600 lei) pe timp de 7 luni inclusiv Iunie 1943.

Lista celor cari au contribuit:

1. Dr. senior Sever Ispravnic, 2. Dr. Iustin Marşieu, 3. Dr. Cornel Iancu, 4. Maior Aurel Birtolon, 5. Dr. Ioan Drincu, 6. Dr. Gheorghe Sârbu, 7. D-ra Dr. Cornelia Moga, 8. Aurel Cirici, 9. Emanoil Comşa, dir. fabr. de Tricotaje, 10. Dr. Salvator Vuia, 11. Dr. Ioan Pescariu, 12. Dr. Pavel Siiartău, 13. Ioan Trifu, exportator Simand, 14. Traian Iovanăş, exportator Nădlac.

Din aceste burse trimestriale, prima rată pe luna Decemvrie a. c. a fost expediată la Universitatea Cluj—Sibiu.

Comitetul secţiei Arad aduce vii mulţumiri atât Dlui Preşedinte pentru munca depusă în această privinţă cât şi donatorilor cari au dat dovadă de românism.

c) Se ia act că revista „Viaţa Universitară“ va fi trimisă membrilor Asociaţiei; se vor trimite colaborări.

d) Se reînoieşte apelul făcut către ziarele locale şi presa bucureşteană pentru a da o cât mai largă publicitate problemelor universitare şi a scoate în evidenţă ţelurile urmărite de Asociaţie, trimiţându-se ziarelor locale mulţumiri.

e) Se ia act de convocarea adunării generale a Asociaţiei la Sibiu şi asupra unei insigne a Asociaţiei.

3. Dl Preşedinte citeşte adresa de mulţumire a Asociaţiei prin care se confirmă primirea burselor şi admiterea ca una din aceste burse, conform dorinţei donatorului, să fie dată Facultăţii de Agronomie din Timişoara.

4. Se mai hotăreşte alegerea unui casier în persoana dlui Tiberiu Givulescu, administratorul Sanatorului T. B. C. Arad.

5. Cooptarea de noui membri se va face într'o şedinţă ulterioară.

6. Se hotăreşte delegarea de patru membri din Comitet, cari să se adune ori de câte ori este nevoe şi să hotărească asupra chestiunilor ce privesc bunul mers al acestei secţii, împreună cu Comitetul restrâns.

7. Se hotăreşte o cât mai intensă propagandă atât prin viu graiu cât şi prin presă.

8. Adunarea generală a acestei secţii se hotăreşte a fi în luna viitoare.

9. Comitetul e de acord în privinţa facerii unei insigne şi a obligativităţii purtării chipiului tradiţional studenţesc, care să fie purtat la marile întruniri universitare.

Preşedinte, *Dr. P. Siiartău*

Secretar general, *Prof. C. Rudneanu*

14 Burse

Ziarul „Credinţa“ din Arad, în numărul 750 (Anul III) din 16 Dec. 1942 scrie:

Intr'altă parte a ziarului nostru am arătat că la prima şedinţă de comitet a Asociaţiei Prietenii Universităţii Regele Ferdinand I Cluj-Sibiu din iniţiativa dlui dr. Pavel Siiartău, preşedintele secţiei locale 14 arădeni s'au oferit să dea 14 burse lunare studenţilor care urmează cursurile la Universitatea din Cluj, astăzi la Sibiu. Deci 14 ajutoare băneşti oferite de 14 intelectuali români dela noi. Ne facem cu plăcere ecoul de bucurie chiar al studenţilor ce se vor învrednici să primească aceste ajutoare. Bursele sunt oferite pe durata de un an şi ele se vor achita studenţilor prin secţia locală a Acsociaţiei. Şi ne mai facem ecoul şi al opiniei publice româneşti arădane ce dsigur va fi foarte satisfăcută pentru că Aradul românesc întotdeauna vine cu un nou exemplu de solidaritate şi de înţelegere al vremurilor pe care le străbatem. Privit gestul prin prisma rece a cifrelor el poate fi judecat de mulţi şi altfel. Se va spune, şi vor exista mulţi care vor îndrăzni să găsească cuvinte slabe şi pentru mărimea celor care au dat primii exemplul de faţă. Oamenii au mentalităţi aşa de ciudate. Sumele oferite s'ar putea să nu reprezinte cine ştie ce mare sacrificiu pentru cei care le-au dat. Oricum este un început frumos şi noi îl menţionăm aci ca pe unul pe care de mult l-am aşteptat. Să fie urmat şi de alţii. In alte direcţii şi sub alte forme. Sunt atâtea de făcut şi atâtea suferinţe care aşteaptă o leacă de uşurare, încât orice gest modest sau oricum ar fi el este cât se poate de bine venit şi preţuit. Stăm în faţa unui prea frumos exemplu. Pe noi ne interesează, gestul mai mult şi numai pe urmă sacrificiile băneşti care se fac. Simţământul ascuns în gest, nu suma este esenţialul. Pentru cei care au oferit bursele, recunoştinţă, iar cei care le primesc să se gândească la parabola talantului şi să scoată cele mai înalte şi mulţumitoare roade din ajutorul ce s'a oferit cu atâta înţelegere. Şi ce nu pot să facă oamenii când se înţeleg. Şi arădenii ştiu să se înţeleagă când vreau şi asta este foarte adevărat. Clocoteşte pe acest pământ o voinţă mare şi un spirit românesc care numai atunci iese la iveală când nevoile le cere să se producă. Fliala Asociaţiei Prietenii Universităţii Regele Ferdinand I. Cluj (la Sibiu astăzi), iată că vine să desmintă pe mulţi care au fost de părerea că s'a ales doar un comitet şi un nou preşedinte şi cu asta misiunea lor s'a terminat. Nu! Să ne ierte cei care au avut asemenea gânduri, căci chiar dacă Aradul are cu un comitet mai mult şi cu o sub secţie dintr'o instituţiune în plus, mai are, — şi accentul îl punem pe acest cuvânt, — şi un preşedinte în persoana dlui dr. Pavel Siiartău, care ni s'a prezentat cu aceeaşi vrednicie ce-l caracterizează în această calitate. Suntem siguri că nu se va opri aci. Şi a înţeles misiunea ce i s'a încredinţat şi asta spune mult de tot. Intelectualii noştrii de seamă dau din inimă curată 14 burse, pentru 14 studenţi fraţi expulzaţi şi refugiaţi, cu scopul că să înveţe carte şi să ducă până la biruinţă farul luminos al credinţei noastre nestrămutată în idealul neamului.

I. D.

Scurt bilanţ asupra activităţii Asociaţiei „Prietenii Universităţii“ Cluj-Sibiu, filiala Arad

1. Asociaţia Prietenii Universităţii Cluj—Sibiu filiala Arad s'a constituit în ziua de 7 Noembrie 1942, cu următorii membrii: Preşedinte de onoare: P. S. Sa. Dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului, membrii de onoare: Adalberg Dumitrescu, preşed. Curţii de Apel, Alexandru Vaşvarii, procuror general, Gen. Sabin Banciu, Prefectul judeţului Arad, Dr. Cornel Radu, Primarul mun. Arad, Dr. Iustin Marşieu, Preşedintele „Astrei“, Dr. Ilie C. Barbul, Preşedintele refugiaţilor, Florea Codreanu, Protopop ortodox, Dr. Teodor Voştinariu, protopop unit. Preşedinte: Dr. Pavel Siiartău, medic Dir. Sanatorului T. B. C. Arad. Vice-Preşedinţi: Dr. Ioan Pescariu, medic, Dir. Spitalului Central, Dr. Octavian Lupaş, ajutor primar al Mun. Arad, Leontin Ghergariu profesor. Secretar: Constantin Rudneanu profesor. Secretari: Veturia Aricescu profesoară, Dr. Eugen Crâsnic, Şeful Serv. Adm. al Primăriei Municip., Dr. Mircea Stoenescu. Membrii: Dr. Ioan Cosma, medicul primar al judeţului Arad, Dr. Romuald Coţioiu, medicul primar al Municipiului Arad, Dr. Alexandru Pop, Dr. Lazăr Isaicu, medicul şef al Laboratorului de Igienă, Dr. Salvator Vuia, medic, Directorul Inst. Obstetric. Dr. Nicolae Rujdea, directorul Spit. de Alienaţi, Prof. Ascaniu Crişan, dir. Liceului Moise Nicoară, Prof. Romul Grapini, Romul Cărpinişan directorul Lic. Industrial „Aurel Vlaicu“, Caius Lepa, dir. Şcoalei Normale, D-na Elena Demian, dir. Lic. „Elena Ghiba Birta“, Dna Lucia Constantinescu, dir. Lic. Industrial de fete, Dr. Sever Ispravnic, avocat, Dr. Gheorghe Sârbu, avocat, Dr. Cornel Luţai, avocat, Dr. Teodor Popa, avocat, Dr. Nicolae Nedelcu, primjurisconsultul Municipiului, Dr. Ioan Nichin, secretarul general al judeţului Arad.

2. Comitetul restrâns al filialei Arad se compune din: Preşedinte: Dr. Pavel Siiartău, Vice-preşedinţi: Dr. Ioan Pescariu, Dr. Octavian Lupaş şi Prof. Leontin Ghergaru, iar secretar general: Prof. Constantin Rudneanu.

3. Comitetul Asociaţiei Prietenii Universităţii Cluj—Sibiu, filiala Arad, a ţinut 2 şedinţe, în zilele de 10 Decemvrie 1942 şi 3 Ianuarie 1943, când s'au desbătut mai multe probleme de interes general şi local.

4. In ziua de 1 Decemvrie 1942, Preşedintele filialei Arad, Dl Dr. Pavel Siiartău, a luat parte la inaugurarea Căminului Refugiaţilor şi a vorbit în numele filialei accentuând solidaritatea românească şi însemnătatea zilei de 1 Decemvrie, în viaţa neamului nostru.

5. Prin străduinţele personale ale Dlui Preşedinte Dr. Pavel Siiartău, s'au realizat 14 burse de 3600 Lei, timp de 7 luni — pentru studenţii refugiaţi, orfani dela Universitatea Sibiu—Cluj.

6. Lista donatorilor e următoarea: Dr. Senior Sever Ispravnic, Dr. Iustin Marşieu, Dr. Cornel Iancu, Maior Aurel Birtolon, Dr. Ioan Drincu, Dr. Gheorghe Sârbu, Aurel Cirici, Dşoara Dr. Cornelia Moga, Emanuel Comşa, Dr. Salvator Vuia, Dr. Ioan Pescariu, Dr. Pavel Siiartău, Ioan Trifu, Traian Iovănaş.

7. Comitetul Asociaţiei, filiala Arad, a ales de Casier al Asociaţiei pe Dl Tiberiu Givulescu, administratorul Sanatorului T. B. C. Arad.

8. Comitetul Asociaţiei, filiala Arad, a coaptat de noi membrii de onoare pe: D-nii: Dr. Nicolae Popovici, Rect. Acad. de Teologie din Arad, D-nele Văd. Elena Goldiş şi Văd. Eugnia Dr. Cicio-Pop, Dr. Cornel Iancu, Dş. Dr. Cornelia Moga, Maior Aurel Birtolon, Aurel Cirici, Comşa Emanuel, Ioan Trifu şi Traian Iovănaş, iar ca membrii activi pe D-nii: Dr. Ioan Drincu avocat şi Dr. Ilarion Felea, prof. la Academia de Teologie din Arad.

9. In comitetul restrâns al Asociaţiei se aleg încă 4 membrii în persoana Dlor Dr. Aurel Popa, Dr. Romul Grapini, Ing. R. Cărpinişan şi Dr. Sârbu Gheorghe, cari se vor întruni ori de câte ori cer necesităţile.

Preşedinte,
Dr. Pavel Siiartău

Secretar general,
Prof. Constantin Rudneanu

TIP. „CARTEA ROMANEASCĂ“ DIN CLUJ — SIBIU.

CENZURAT.